Cursus Jesaja

(14) Jesaja 48-49

Driebergen, 28 november 2017

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 48-49

Jesaja 48-49

Gods 'nieuwe dingen', de roeping van Cyrus, 2e profetie over de Knecht des Heren, de terugkeer van Juda

Onderverdeeld:

I. Jes 48:1–49:3 (1e les)

II. Jes 49:4-26 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:1v

Vs1v ‘Luister’ (waarnaar: volgt in vs3), nl. die Israëlieten die uit de ‘wateren’ (bron) van voorvader Juda zijn voortgekomen (Judeeërs > ‘Joden’)

Jullie zweren bij & steunen op God & noemen jullie naar de ‘heilige stad’, maar jullie vertrouwen niet echt op de Here (ingedut geloof; valse godsdienstigheid)

Vgl. Israël in Egypte: Mozes moest hun halfslachtige geloof weer aanwakkeren (Ex 5-6)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:3-5

Vs3-11 *Gods boodschap tot het volk*

Vs3 Kijk hoe Ik jullie bij vroegere gelegenheden (bijv. Egypte, Assur [Sanherib]) verlost heb:

(a) Ik heb het steeds duidelijk van tevoren aangekondigd (vs4v: om te voorkomen dat Israël de verlossing aan zijn afgoden zou toeschrijven)

(b) plotseling (op mijn tijd) gingen mijn beloften in vervulling (bewijzen van mijn macht)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:6v

Vs6a zo zal het ook deze keer gaan – geloof dus in de profetieën & erken het maar c.q. getuig er maar van!

Vs6b ‘oude dingen’: de vroegere verlossingen; ‘nieuwe [tot dusver onbekende] dingen’ (42:9; 43:18v): de val van Babel & de verlossing door Cyrus

Vs6v ‘verborgen dingen’: zaken die Israël niet van de afgoden of de valse profeten had kunnen weten

Vs7a ‘geschapen’: door God bewerkt (vgl. 45:6)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:8-10

Vs8 vanwege hun ontrouw waren deze dingen niet eerder meegedeeld (of: jullie hadden er eerder geen oor voor)

Vs9 Israël niet uitgeroeid omwille van Gods *naam* en Gods *roem* (vgl. 42:8; 43:7,21,25; 44:23; 48:11)

Vs10 integendeel: gelouterd, maar niet zo rigoureus als zilver gelouterd wordt > zou verwoesting betekend hebben (Ibn Ezra) > beproefd in de smeltkroes van de ellende (vgl. Sp 25:4; goud: 1Pt 1:7)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:11-13

Vs11 vgl. 42:8 God geef zijn eer aan geen ander *behalve zijn Zoon* (maar Die *is* God) (Fp 2:9)

Vg. 45:23 < > Fp 2:10 Jesjoea!

Vs12 vgl. 44:6 < > Op 1:17; 22:13 Jesjoea!

D.i. geen vreemde god kan de plaats van de Here innemen – maar Jesjoea wel: Hij *is* de Here (God de Zoon)

Vs13 God zelfs de Schepper én Gebieder van alle dingen (vgl. 40:26; Hb 1:3)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:14

Vs14 ‘u allen’ = Israël; ‘hen’ = de afgoden

Omschrijvingen van Cyrus:

44:28 ‘mijn herder’; 45:1 ‘zijn gezalfde; 45:13 ‘hem verwekt in gerechtigheid’; 46:11 ‘de man van mijn raad’: volvoert Gods ‘welbehagen’ (vgl. Ea 1:2)

Vs14 de mooiste omschrijving: door de Here *geliefd:* Cyrus voltrekt Gods welgevallen & macht (lett. ‘arm’) tegen Babel (= wat God *wil* resp. *kan*)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:15-17

Vs15 *God* heeft hem aangekondigd én geroepen én zal hem succesvol maken

Vs16 vgl. 45:19 (rabbijnen: de profeet spreekt; vgl. vs16b)

Vs16b vgl. 11:2; 42:1; 61:1 profeet ('knecht') spreekt als type van dé Knecht >> 49:5v

God zendt de profeet én zijn eigen Geest (als de Trooster in Jh 14-16) om [vs17] zijn volk de weg te wijzen: letterlijk én figuurlijk (vs18)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:18

Vs18 terugkeer & bekering gaan samen (*tesjoevah*): onderhouding van de Torah (Ps 119:165!) > *vrede* ‘als een rivier’ (vgl. Js 26:3 [*sjalôm sjalôm*])

Vgl. 9:6v vrede van het Messiaanse rijk; hier: ‘*uw* vrede’, nl. voor het *hart* (vgl. Fp 4:7; Ko 3:15); contrast: de goddelozen (vs22; 57:21)

‘*Uw* gerechtigheid als de zee’: vgl. 45:8,25; 46:12 (dat wat een Israëliet tot een *tsaddiq* maakt)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:19v

Vs19 talrijk nageslacht: 10:22; Gn 22:17

‘uw nakomelingen’: lett. ‘zij die uit uw ingewand voort-komen’ (SV)

‘hun naam’, nl. van de nakomelingen: ze zijn *blijvers*

Vs20 vgl. 52:11 vertrek met jubelzang uit Babel & ver-kondig alom wat de Here voor jullie gedaan heeft

Geestelijke toepassing: Op 18:4 (geestelijk Babylon)

‘Zijn knecht’ < > 49:3

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 48:21v

Vs21 weer de vergelijking met de uittocht uit Egypte (vgl. 41:17v; 43:16v; 51:9) [tegenwoordig herstel van Israël herinnert aan de uittocht uit Egypte én uit Babel]

'Rots': Ex 17:6; Nm 20:11 (1Ko 10:4)

Vs22 'goddelozen'(*r'sja'im*): onbekeerlijk Israël (Rasji: de Babyloniërs; maar zie vs18) (vgl. 57:21)

'Geen vrede': niet voor het hart én geen deel in het Messiaanse vrederijk

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:1a

Vs1 Tweede profetie over de ‘Knecht des Heren’ (vgl.

- Eerste profetie : 42:1-7
- Derde profetie : 50:4-11
- Vierde profetie : 52:13–53:12

‘Luister naar Mij’, zegt God! vgl. 46:3,12; 48:1,13

Hier: de [goddelijke] Messias, óf God die spreekt door middel van de profeet (Ibn Ezra)!?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:1a

Over wie gaat de tekst?

(1) de *profeet*, als de personificatie van het ideële Israël (Jesaja type van de Messias! vgl. bijv. 8:18; 61:1v)

(2) *Israël*: zie vs3,7; maar zie ook vs5: brengt de Knecht Israël tot *zichzelf* terug!?

(3) *De Messias* (als het 'ware zelf' van Israël)

N.B. vierhoek: God (vs1!) – Messias (type: Cyrus) – Israël – Jesaja!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:1b-3

Vs1b vgl. 44:2,24; 46:3 (Israël!); roeping vanaf de moeder-schoot: vgl. Jr 1:5; Lk 1:15; Gl 1:15

'Van tevoren naam vermeld': Gn 17:19 (Izaäk); Lk 1:13 (Johannes); Mt 1:20-23 (Jezus)

Vs2a Israël: Ps 149:6; Messias: Op 1:16; 2:12,16; 19:15,21

Vs2b pijlkoker: bescherming (Rasji, Kimchi)

Vs3 *Israël:* 41:8; 42:19; 43:10; 44:1; *Messias:* 42:1 (Hij is het ideële Israël)

Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:4v

Vs4a rabbijnen: ‘ik’ = de profeet (als representant van het ideële Israël)! chr.: de Messias! Mt 11:20-24 < > 25v!

Vs4b vgl. de ontmoedigde Elia (1Kn 19)

Vs5 de profeet < > Messias (*niet* het letterlijke Israël, want de knecht is geroepen om het dolende Israël niet slechts uit Babel, maar tot *God* terug te brengen; vgl. 53:6)

Vs5b God eert & sterkt zijn knecht met het oog op de vervulling van diens taak

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:6v

Vs6 (= Hd 13:47) taak van de Knecht universeel (vgl. Mt 15:24 >> 13:38; 24:14; 28:19; Jh 12:20-24; Rm 15:8v)

Pas volle werkelijkheid in het Messiaanse rijk: alle ‘over-levenden’ van Israël teruggebracht tot God & Land

Vs7a de Messias was bij ‘het volk’ veracht (50:6v; 53:2v) (maar ook toepassing op profeet & Israël mogelijk)

Vs7b de Knecht van heersers wordt de Opperheerser van heersers door de trouw van de verkiezende God

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:8-9a

Vs8a vgl. Ps 102:14 (vgl. verband: ‘ontmoedigde’ Messias wordt de Heerser & Hersteller)

Vgl. ook Paulus’ geestelijke toepassing in 2Ko 6:2: nú genadetijd (zie ook Js 61:2)

Vs8b het Nieuwe/Eeuwige Verbond (Jr 31) gegrond op Messias (vgl. 42:6; 54:10; 55:3; 59:21; 61:8)

Vs8b,9a doel: het erfdeel herstellen, gevangenen vrij te zetten, de verduisterden tot het licht te roepen (Jh 11:43!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:9b-11

Vs9b-13 *de terugkeer van de ballingen*

Vs9b als een kudde zal Israël op de terugweg overal weide (voedsel) vinden (vgl. woestijnreis)

Vs10 toegepast in Op 7:16 (de 'grote schare die niemand tellen kan' uit *alle* volken)

God is Israëls 'Ontfermer' (54:10; Ps 116:5)

Vs11 God spreekt weer: gebaande wegen voor zijn volk ('*mijn* bergen/wegen': God beschikt erover)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:12v

Vs12 Israël keert terug uit *alle* windrichtingen (dus niet toen, maar eindtijd! > Messiaanse rijk)

- 'Verte': zuiden of oosten?
- 'Noorden': incl. Babel (Mesopotamië)
- 'Westen' (lett. '[van over de] zee': Europa, Amerika's)
- *Sinim* = 'Sinieten' (sommige rabbijnen & christenen: Chinezen! maar bijv.: Ibn Ezra: Egypte)

Vs13 jubellied (vgl. 44:23)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:14v

Vs14-21 *bijzonder fraai gedicht over Israëls herstel*

Vs14v merkwaardig dubbel beeld: ‘Sion’ (Jeruzalem > Israel) = ‘vrouw’ die zich door haar man verlaten voelt < > God vergelijk zich niet met een echtgenoot, maar met een moeder (vgl. vs10 *m’racham* < *rèchem*, ‘moederschoot’; 42:14v barende vrouw; 66:13 troostende moeder)

Zie ook vleugels van de moedervogel: Ps 17:8; 36:8; 57:2; 61:5; 63:8; 91:4

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:16v

Vs16a handpalmen: vgl. Zc 13:6!

Vs16b ‘uw muren’: óf van de puinhopen (vgl. Ps 102:15), óf van de (in de geest geziene) herstelde stad

Vs17 ‘zonen’ van Sion: ballingen; vgl. vs20-22; 54:1; 60:4, 14; 62:5 < > 43:6; 45:11 *Gods* zonen (vgl. christenen: kinderen v. God én v.h. ‘Jeruzalem dat boven is’ Gl 4:26)

‘Vernielers/verwoesters’: de Babyloniërs (die nog steeds de stad bezet houden)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:18v

Vs18a ‘Kijk, Sion, daar komen uw zonen!’ (54:1)

Vs18b Sion doet haar zonen om zoals een bruid haar sieraden omdoet (vgl. 50:1v.; 54:4-8; 61:10; 62:5)

(vgl. vs14) de verlaten vrouw wordt weer door haar Man aangenomen; ze wordt a.h.w. opnieuw de bruid

Vs19 de verwoeste én herstelde stad zal te klein zijn om alle nieuwe inwoners te bevatten [hier even het beeld van de bruid onderbroken]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Stad en bruid

Babel: Js 47: stad en echtgenote (‘geen weduwe’)

Jeruzalem: idem Js 49; 54; 62

Valse kerk: ‘Grote Babylon’, Op 17 (vrouw), 18 (stad)

Gemeente: Op 19 bruid > Op 21 Nieuwe Jeruzalem

- De man van de vrouw is Bel/God/Messias
- De kinderen van de vrouw zijn de bewoners van de stad
- Tegenover ‘Babel’ staat steeds de Godsstad

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:20v

Vs20 tijdelijke scheiding = ‘weduwschap’ (54:4) = kinderloosheid (vgl. 54:1 vgl. de *toepassing* in Gl 4:24-27: de 2 ‘vrouwen’ met hun kinderen: Sara/Hagar, Sion/Sinaï)

Vs 21 het tot dusver eenzame Sion krijgt haar Man terug én krijgt talrijke kinderen (de nazaten van de *verloren* kinderen worden beschouwd als *nieuw gebaarde* kinderen)

Sions verwondering: vgl. Ps 126:1

Principe: Ps 127:3 kinderen zegen des Heren

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:22,23a

Vs22–50:3 *drie korte Godsspraken* (3e pas volgende keer):

(1) Vs22v heidenen (koningen & gewone mensen; eigenlijk vooral Cyrus) zullen helpen bij het herstel van Sion

Gods ‘hand/banier’ = zijn teken aan de volken: zij brengen Sions kinderen terug in de schoot of op de schouder

Vs23a Cyrus c.s. zelfs voeders/voedsters; zelfs ‘stof likken’ (vgl. Ps 72:9; Mi 7:17): eigenlijk pas in het Messiaanse rijk geheel vervuld!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:23b

Vs23b : Sion zal weten: ‘Ik ben JHWH’, d.w.z. Ik maak mijn naam (als Verbondsgod) waar; vandaar:

universele uitspraak: ‘Wie Mij verwachten (op Mij hopen, op Mij hun vertrouwen stellen), zullen niet beschaamd uitkomen’ (28:16b LXX! vgl. Ps 25:3 > Rm 9:33; 10:11): *echt geloofsvertrouwen wordt nooit beschaamd*

Hb 11:1 geloof = zekerheid/overtuiging (door de Heilige Geest: Hd 11:24; 2Ko 4:13; Gl 5:5)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:24

(2) Tweede korte Godsspraak: vs24 even universele levensvraag: kan buit ontrukt worden aan machtige (*gibbôr*, 'held') & *tsaddiq* (normaal: 'rechtvaardige' [vgl. SV]; hier: 'overwinnaar'; vgl. 41:2 *tsèdeq* = 'overwinning')

D.i. Egypte, Assur, Babel, Rome > Satan

Het antwoord is 'ja' als de Tegenstander van de machtige overwinnaar sterker is dan deze (vgl. Mt 12:29)!! > Hb 2:14 Satan; Rm 6:6 de zonde; 2Tm 1:10 de dood

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:25

Vs25 antwoord op vs24: het zal gebeuren:

- langs *juridische* weg: rechtsgeding, rechterstoel
- langs *militaire* weg: Sions 'zonen' verlost uit de macht van de machtige/de geweldpleger

Zo ook in de eindtijd:

- de 'troon der heerlijkheid' (Mt 25:31-46); 'grote witte troon' (Op 20:11-15)
- strijd tegen de machten: Armageddon (Op 16:16; 19:19)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jes 49:26

Vs26a Israëls vijanden zullen elkáár bestrijden & verslinden (2Kr 20:23; Zc 11:9)

Vs26b de hele wereld zal JHWH leren kennen als:

- Israëls Heiland (*mosjia*, zelfde stam als 'Jesjoea')
- Israëls Verlosser (*goël*, 'Losser')
- '*abîr Ja'aqov*, de 'Machtige van Jakob'

Ten volle vervuld in het Messiaanse rijk

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017